

Nr 89

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1963/64 till byggnadsarbeten vid vissa universitet och högskolor, m. m.; given Stockholms slott den 1 mars 1963.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Ragnar Edenman

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen behandlas i huvudsak frågor om anslag till byggnadsverksamheten vid universitetet i Uppsala, universitetet i Umeå och tekniska högskolan i Lund.

Till byggnadsverksamheten vid universitetet i Uppsala äskas ett investeringsanslag av ca 5,9 miljoner kr. Anslaget avser huvudsakligen dels färdigställande av nybyggnad för övningslaboratorier för fysik och kemi, nybyggnad för limnologiska institutionen och tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik, dels påbörjande av om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket och tillbyggnad för växtbiologiska institutionen. I beloppet ingår även medel för ombyggnad av den befintliga byggnaden för institutionen för kemi samt för s. k. försörjningsåtgärder (ledningar, markarbeten m. m.).

Till byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå föreslås ett investeringsanslag av ca 2,2 miljoner kr. Anslaget avser arbeten för s. k. försörjningsåtgärder. En utbyggnadsplan för ett universitet i Umeå redovisas i anslutning till medelsåskandet.

Till byggnadsverksamheten vid tekniska högskolan i Lund äskas ett investeringsanslag av 13 miljoner kr. Anslaget innefattar medel för de pågående arbetena för nybyggnad för matematiska institutionen, för påbörjande av nybyggnaderna för avdelningarna för elektroteknik, maskinteknik och arkitektur samt för arbeten för s. k. försörjningsåtgärder.

Framställning göres slutligen om förvärv av en fastighet i Paris för Svenska Sofiaförsamlingen därstädes.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1963.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler — efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter — frågor angående *anslag för budgetåret 1963/64 till byggnadsarbeten vid vissa universitet och högskolor, m. m.* och anför därvid följande.

I årets statsverksproposition, bilagan 10, ecklesiastikdepartementet, har Kungl. Maj:t på min hemställan under punkterna 325, 330 och 333 föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1963/64 beräkna till Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala ett investeringsanslag av 5 901 000 kr.;

till Byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå ett investeringsanslag av 2 188 000 kr.;

till Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund ett investeringsanslag av 13 000 000 kr.

Sedan dessa ärenden numera färdigberetts får jag ånyo anmäla desamma.

I. Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala

1. Anslagsäskanden

I skrivelse den 5 oktober 1962 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om ett investeringsanslag för budgetåret 1963/64 av 8 700 000 kr. för byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala. Beträffande de för nästa budgetår aktuella byggnadsföretagen inhämtas av tillgängliga handlingar bl. a. följande rörande de företag, som jag ansett mig böra helt eller delvis biträda. Jag tillåter mig i övrigt hänvisa till handlingarna i ärendet.

Nybyggnad för geografiska institutionen

Redogörelse för detta byggnadsföretag har lämnats i 1953 års statsverksproposition (bilagan 29, s. 5 ff.). För återstående arbeten räknar byggnadsstyrelsen för budgetåret 1963/64 med en medelförbrukning av 68 000 kr.

Nybyggnad för zoofysiologiska institutionen

Detta byggnadsföretag har redovisats i 1956 och 1957 års statsverkspropositioner (bilagan 29, s. 2 f., respektive bilagan 29, s. 3). För återstående arbeten erfordras enligt byggnadsstyrelsens beräkning för nästa budgetår 50 000 kr.

Nybyggnad för limnologiska institutionen

Närmare redogörelser för detta byggnadsföretag återfinnes i 1959 och 1961 års statsverkspropositioner (bilagan 29, s. 6, respektive bilagan 30, s. 5). Byggnadsstyrelsen anmäler, att kostnaden för nybyggnaden på grund av prisstegringar ökat från 3 190 000 kr. per den 1 juli 1961 till 3 210 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962.

Nybyggnad för övningslaboratorier för fysik och kemi

En utförlig redogörelse för detta byggnadsföretag har lämnats i 1960 års statsverksproposition (bilagan 30, s. 7 ff.) och i propositionen 1962:91 (s. 55). Styrelsen anmäler, att kostnadsramen av 10 000 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961 har kunnat bibehållas vid samma belopp enligt prisläget den 1 juli 1962. Styrelsen framhåller, att detta med hänsyn till inträffad prisstegring innebär en kostnadssänkning.

Tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik

Ifrågavarande byggnadsföretag har redovisats i propositionen 1962:91 (s. 55). Styrelsen anmäler, att byggnadsarbetena pågår och beräknas vara avslutade våren 1964. Den angivna kostnadsramen — 1 440 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962 — omfattar även vissa grundförstärkningsåtgärder. Kostnaden för dessa åtgärder låter sig enligt styrelsen svårligen överblicka. En omprövning i detta avseende kan därför bli erforderlig.

Styrelsen anmäler vidare, att tillbyggnaden föranleder vissa väg- och markarbeten, vilka betingas av en nödvändig trafikomläggning. Medel härför — 36 000 kr. — har beräknats under posten till försörjningsåtgärder.

Om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket

Detta byggnadsföretag — för vilket en utförlig redovisning lämnats i propositionen 1962:91 (s. 56 ff.) — avses bli genomfört i tre sammanhängande etapper. Den första omfattar i huvudsak tillbyggnad på norra gården för läsesal, den andra i huvudsak tillbyggnad på södra gården för expeditionslokaler och magasin samt den tredje vissa omdispositioner av den befintliga byggnaden. Tillbyggnaden avses bli uppförd med planerat skyddsrum i enlighet med vad riksdagens statsutskott förordat i utlåtande 1959:109.

Med skrivelser den 19 november 1962 och den 30 januari 1963 har byggnadsstyrelsen redovisat bygghandlingar för första etappen respektive huvudhandlingar för andra och tredje etapperna. Till andra etappen hör ett skyddsrum för böcker, vilket avses bli placerat i omedelbar anslutning till — men icke under — universitetsbibliotekets byggnad. Kostnaderna för de olika etapperna beräknas av styrelsen enligt följande sammanställning.

Etapp	Kostnader (1 000-tal kr.)				
	per 1/7 1960	per 1/7 1962	ändring 1/7 1960—1/7 1962		
			totalt	prisstegring	övrig kostn.- ändring
I och II	6 700	6 000	— 700	+ 400	— 1 100
III	ca 2 700 ¹	4 260 ²	+ 1 560	+ 160	+ 1 400
Totalt	9 400	10 260	+ 860	+ 560	+ 300

¹ Uppskattning.

² Beräkning.

Första och andra etapperna ger enligt styrelsen ett lokaltillskott av 3 990 m² nettoyta, vilket innebär en kostnad av 1 504 kr. per m². Tredje etappen — ombyggnad av den befintliga byggnaden — berör en nettoyta av 6 980 m², vilket

innebär en kostnad av 610 kr. per m². Beträffande första etappen räknar styrelsen med att byggnadsarbetena skall kunna igångsättas två månader efter det styrelsen erhållit byggnadsuppdrag. Byggnadstiden beräknas till ca 18 månader. Vad gäller andra och tredje etapperna räknar styrelsen med ca sex månader för färdigställande av bygghandlingar. Byggnadsarbetena skulle kunna påbörjas tre månader sedan dessa handlingar färdigställts. Byggnadstiden uppskattas till ca 18 månader för vardera etappen.

Tillbyggnad för institutionen för växtbiologi

Med skrivelse den 8 december 1960 har byggnadsstyrelsen underställt Kungl. Maj:ts prövning förslag till byggnadsprogram för tillbyggnad för institutionen för växtbiologi. Av skrivelsen framgår, att styrelsen i samråd med institutionsföreståndaren, professor G.E. Du Rietz, utarbetat ett program för tillbyggnad av den befintliga institutionsbyggnaden, som är belägen i kvarteret Blåsenhus. Då detta program emellertid måste beskäras avsevärt för att rymmas inom tidigare under hand angiven kostnadsram — 1 000 000 kr. — har byggnadsstyrelsen låtit undersöka möjligheterna att på annat sätt lösa institutionens lokalfråga och därvid funnit, att institutionen bör flyttas till kvarteret Lagerträdet, där en nybyggnad motsvarande dess lokalbehov skulle kunna uppföras för en kostnad av 1 600 000 kr. En förläggning till detta kvarter är enligt styrelsen lämplig med hänsyn till framtida utvecklingsmöjligheter och existerande ämnesgemenskap med andra institutioner inom kvarteret. Ett ytterligare skäl för en flyttning av växtbiologiska institutionen från kvarteret Blåsenhus är enligt styrelsen, att en rad andra naturvetenskapliga institutioner rest krav på mark inom detta kvarter.

Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten har i skrivelse den 24 januari 1961 bestämt avstyrkt flyttning av växtbiologiska institutionen till kvarteret Lagerträdet. Fakulteten hävdar, att byggnadsstyrelsens uppgift om att en lång rad naturvetenskapliga institutioner ställt anspråk på mark inom kvarteret Blåsenhus icke är riktig, eftersom dylika krav ej anmälts av andra institutioner än sådana som redan är förlagda till detta kvarter. Vad styrelsen anfört om växtbiologiens ämnesgemenskap med institutioner i kvarteret Lagerträdet betecknas vidare som ohållbart. Växtbiologiska institutionen har nämligen större samband med de botaniska institutionerna, och ämnesgemenskapen tillgodoses därför bäst genom institutionens nuvarande placering i direkt anslutning till botaniska trädgården. Fakulteten framhåller slutligen, att den föreslagna nybyggnaden i kvarteret Lagerträdet ej skulle ge större utrymmesökning än den alternativt planerade tillbyggnaden av den befintliga institutionsbyggnaden.

Genom beslut den 2 juni 1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av ca 1 000 000 kr. utföra projektering av en tillbyggnad för växtbiologiska institutionen. Vid projekteringen skall styrelsen

enligt beslutet utgå från att tillbyggnaden skall ske i anslutning till den befintliga institutionsbyggnaden i kvarteret Blåsenhus.

Med skrivelse den 30 januari 1963 har styrelsen redovisat bygghandlingar för tillbyggnaden. Kostnaderna har beräknats till 1 140 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. För s. k. försörjningsåtgärder tillkommer 60 000 kr. enligt samma prisläge. Ur tillbyggnaden kan utvinnas 626 m² nettoyta, vilket innebär en kostnad av 1 820 kr. per m².

O m b y g g n a d a v g a m l a i n s t i t u t i o n s b y g g n a d e n f ö r k e m i

I skrivelse den 28 maj 1962 har byggnadsstyrelsen framhållit, att vid planeringen av nybyggnaden för övningslaboratorierna för fysik och kemi, vilken för närvarande är under uppförande, förutsattes, att vissa åtgärder skulle vidtagas i den befintliga institutionsbyggnaden för kemi. Nybyggnaden jämte ifrågakvarande ombyggnad skulle tillsammans enligt styrelsen möjliggöra en ökning av antalet nyintagna studerande i ämnet kemi från 92 till 200.

I skrivelse den 10 december 1962 har styrelsen lämnat en närmare redogörelse för förevarande ombyggnadsföretag. Styrelsen har därvid åberopat en promemoria av professor S. Bergström, som biträtt styrelsen vid utarbetandet av programmet för såväl ny- som ombyggnaden. Av denna promemoria inhämtas bl. a. följande.

Under programarbetet för utvidgning av undervisningsavdelningarna för oorganisk, fysikalisk och organisk kemi under hösten 1959 undersöktes om all tvåbetygsundervisning skulle kunna förläggas i första hand till nybyggnaden. Därvid utgick man från att undervisningslokalerna i den gamla byggnaden skulle byggas om till forskningslokaler för den ökande lärarpersonalen. Under arbetets gång visade det sig emellertid, att en viss besparing skulle kunna göras — speciellt på ventilationssidan — om dels det gamla organiska kurslaboratoriet ej flyttades, dels den oorganiska kemins kurslaboratorier och andra bilokaler i stället för att byggas om till forskningslokaler för oorganisk kemi byggdes om till kurslaboratorium för organisk kemi. Oorganisk kemi skulle då i stället kompenseras med motsvarande utrymmen i den nya undervisningsbyggnaden. De totala nettoytorna för de olika avdelningarnas undervisningslokaler skulle härigenom bli följande:

Oorganisk kemi (i nybyggnad)	1 097 m ²
Fysikalisk kemi (i nybyggnad)	1 038 m ²
Organisk kemi (i befintlig byggnad)	800 m ²
	<hr/>
Summa ca	2 900 m ²

Motsvarande lokaler i nybyggnaden för kemi i Göteborg är ca 3 000 m² netto. Då vissa av dessa lokaler utnyttjas gemensamt av teknologer och universitetsstuderande är siffrorna dock inte fullt jämförbara.

Byggnadsstyrelsen har uppskattat kostnaderna för ifrågakvarande ombyggnadsarbeten till 550 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961, vilket utgör 565 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962.

Genom beslut den 21 december 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att på grundval av det redovisade byggnadsprogrammet projektera ifrågavarande ombyggnad fram till och med färdigställande av bygghandlingar. Arbetena beräknas utföras huvudsakligen under sommaren 1963.

Försörjningsåtgärder

Under denna rubrik har upptagits sådana arbeten, som är gemensamma för flera byggnader och vars kostnader icke ansetts bära inräknas i kostnaderna för de enskilda byggnadsobjekten.

De försörjningsåtgärder, för vilka medel beräknats under budgetåren 1962/63 och 1963/64, avser i huvudsak en värmekulvertanläggning — kostnadsuppskattad till ca 825 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962 — vilken redovisats i propositionen 1963: 2 (s. 25 f.), vissa arbeten i samband med slutförande av nybyggnaderna för zoofysiologi, geografi, limnologi och fysiologisk botanik samt arbeten för den planerade tillbyggnaden för växtbiologiska institutionen.

2. Departementschefen

Medelsanvisningen för byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala för nästa budgetår bör beräknas till 5 901 000 kr. Efter hörande av byggnadsstyrelsen har på basis härav uppgjorts följande finansierings- och investeringsplaner.

Finansieringsplan

(1 000-tal kr.)

<i>Tillgängliga medel</i>		<i>Medelsförbrukning</i>	
Medelsreservation per 30/6		Beräknad medelsförbrukning	
1962	4 949	för	
Anslag för 1962/63		1962/63	9 251
ordinarie riksstat	3 733	1963/64	5 901
tilläggsstat II	569		
Erforderligt anslag för 1963/64	5 901		
	<hr/>		<hr/>
Summa	15 152	Summa	15 152

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsföretag	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggnads- tid
	1/7 1961	1/7 1962	faktisk t. o. m. 1961/62	beräknad för		
				1962/63	1963/64	
I. Företag påbörjade före 1/7 1962						
Slutredovisade			1 038	10		
Nybyggnad för geografiska institutionen	5 675	5 675	5 207	400	68	
Nybyggnad för zoofysiologis- ka institutionen	4 200	4 200	3 950	200	50	6. 59—9. 61
Nybyggnad för övningslabo- ratorier för fysik och kemi	10 000	10 000	3 796	5 500	704	5. 61—5. 63
Nybyggnad för limnologiska institutionen m. m.	3 190	3 210	1 430	1 500	280	9. 61—6. 63
Ombyggnad av gamla konsi- storiehuset	540	540	459	81		12. 60— 10. 61
II. Företag avsedda att påbörjas 1962/63						
Tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik ...	1 400	1 440	106	850	484	8. 62—2. 64
Försörjningsåtgärder:						
a) Kulvertar och ledning- ar m. m.		935 ¹		360	575	
b) Väg- och markarbeten m. m.		475 ¹			475	
c) Särskilda utgifter		100 ¹			100	
III. Företag avsedda att påbörjas 1963/64						
Om- och tillbyggnad för uni- versitetsbiblioteket	8 700	10 260	354	350	1 700	9. 63—3. 68
Tillbyggnad för växtbiolo- giska institutionen	ca 1 000	1 140			900	hösten 63— hösten 64
Ombyggnad av gamla insti- tutionsbyggnaden för kemi		ca 565			565	somma- ren 63
Summa				9 251	5 901	

¹ Avser medelsförbrukningen endast under budgetåren 1962/64.

Kostnadsramarna för nybyggnad för limnologiska institutionen m. m. och tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik har uppräknats med hänsyn till prisstegringen den 1 juli 1961—den 1 juli 1962.

I investeringsplanen har medel beräknats för s. k. försörjningsåtgärder. Några

totala kostnadsberäkningar för dessa åtgärder har ännu icke redovisats av byggnadsstyrelsen. Inom styrelsen utarbetas emellertid för närvarande s. k. försörjningsplaner för universiteten och högskolorna. Avsikten med dessa planer är att redovisa försörjningsåtgärdernas principiella uppläggning och huvuddimensioner m. m. vid den planerade utbyggnaden av lärosätena. Jag räknar med att en sådan försörjningsplan avseende universitetet i Uppsala skall kunna redovisas i nästa års statsverksproposition. För innevarande och nästa budgetår torde medel för försörjningsåtgärder böra beräknas i enlighet med i investeringsplanen upptagna belopp.

I propositionen 1962: 91 (s. 56 ff.) lämnade jag en utförlig redogörelse för byggnadsfrågan för universitetsbiblioteket. Såsom framgår härav hade kostnaderna vid förnyad kostnadsberäkning av den planerade om- och tillbyggnaden stigit från ca 6 000 000 kr. till 9 400 000 kr., allt enligt prisläget den 1 juli 1960. Den största kostnadsökningen — 1 500 000 kr. — hänförde sig till ett skyddsrum för böcker, som icke ingick i Kungl. Maj:ts ursprungliga förslag till riksdagen men som infördes i byggnadsprogrammet genom riksdagens beslut (SU 1959: 109). I förutnämnda proposition förordade jag, att skyddsrummets kapacitet begränsades från ursprungligen upptagna 15 500 till 8 600 hyllmeter. Härigenom uppskattades kostnaderna kunna reduceras med ca 1 000 000 kr. I propositionen framhöll jag även att byggnadsstyrelsen borde undersöka möjligheterna att anordna skyddsrummet i omedelbar anslutning till men ej — såsom föreslagits av styrelsen — under universitetsbibliotekets byggnad. Mot vad som sålunda föreslagits har riksdagen icke haft någon erinran. Byggnadsstyrelsen har nu redovisat erforderliga handlingar för om- och tillbyggnaden av biblioteksbyggnaden jämte noggrann kostnadsberäkning. Skyddsrummet har förlagts under jord i omedelbar anslutning till biblioteksbyggnadens södra del. Kostnaderna för första och andra etappen — tillbyggnader på norra och södra gårdarna jämte nämnda skyddsrum — beräknas av byggnadsstyrelsen till 6 000 000 kr. mot tidigare 7 100 000 kr., allt räknat enligt prisläget den 1 juli 1962. Minskningen av kostnaderna — 1 100 000 kr. — hänför sig dels till reduktionen av hyllkapaciteten i skyddsrummet, dels till att detta placerats i omedelbar anslutning till biblioteksbyggnaden i stället för — såsom tidigare föreslagits — under densamma.

Kostnaderna för tredje etappen — ombyggnad av den befintliga byggnaden — har ökat från ca 2 860 000 kr. till 4 260 000 kr. eller med 1 400 000 kr., allt enligt prisläget den 1 juli 1962. Den förra kostnaden grundades endast på en uppskattning, medan den senare är baserad på huvudhandlingar.

I propositionen 1962: 91 uppskattades den totala kostnadsramen för om- och tillbyggnad av biblioteksbyggnaden till 8 700 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961, vilket omräknat till prisläget den 1 juli 1962 utgör 8 990 000 kr. Enligt den kostnadsberäkning byggnadsstyrelsen nu redovisat för byggnadsföretaget i dess helhet — (6 000 000 + 4 260 000 =) 10 260 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962 — skulle alltså den totala kostnadsramen ha stigit med 1 270 000 kr. Då

kostnadsökningen är helt hänförlig till ombyggnaden, för vilken tidigare endast kostnadsuppskattning förelegat, och då kostnaderna för skyddsrummet icke oväsentligt kunnat sänkas anser jag mig böra tillstyrka, att det föreliggande förslaget till om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket godtages. Kostnadsramen för byggnadsföretaget i dess helhet beräknar jag sålunda till totalt 10 260 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Jag vill emellertid understryka nödvändigheten av att byggnadsstyrelsen tillvaratager alla möjligheter att nedbringa kostnaderna och att nämnda kostnadsram under alla förhållanden icke överskrides bortsett från eventuella ökning, som kan betingas av prisstegringar. Genom beslut den 22 februari 1963 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att fortsätta projekteringen fram till bygghandlingar för andra och tredje byggnadsetapperna.

Byggnadsstyrelsen har redovisat bygghandlingar för en tillbyggnad för institutionen för växtbiologi. Tillbyggnaden är betingad av att de nuvarande institutionslokalerna är otillräckliga. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen borde enligt byggnadsstyrelsens mening en nybyggnad för ämnet växtbiologi förläggas till kvarteret Lagerträdet. En flyttning av den växtbiologiska institutionen från kvarteret Blåsenhus till kvarteret Lagerträdet har emellertid mycket bestämt avstyrkts av universitetets matematisk-naturvetenskapliga fakultet med hänsyn till att institutionens ämnesgemenskap bäst tillgodoses genom dess nuvarande placering i direkt anslutning till botaniska trädgården. Kungl. Maj:ts projekteringsuppdrag åt byggnadsstyrelsen avsåg en tillbyggnad till den befintliga institutionsbyggnaden i kvarteret Blåsenhus. Jag tillstyrker, att det föreliggande förslaget till tillbyggnad inom nämnda kvarter genomföres. Jag har ingen erinran mot kostnaderna för nybyggnaden och därtill hörande s. k. försörjningsåtgärder på 1 140 000 kr. respektive 60 000 kr., allt enligt prisläget den 1 juli 1962.

I samband med att övningslaboratorierna för kemi tages i bruk i den under uppförande varande nybyggnaden erfordras enligt byggnadsstyrelsen att vissa ändringsarbeten utföres i den gamla institutionsbyggnaden för kemi. Den organiska kemien avses nämligen enligt det föreliggande förslaget icke skola erhålla några kurslaboratorier i nybyggnaden utan skall dels ha kvar sitt gamla övningslaboratorium, dels övertaga den oorganiska kemins nuvarande övningslaboratorium. Den oorganiska kemien beredes däremot såväl undervisnings- som forskningslokaler i nybyggnaden. Denna lösning är enligt styrelsen från kostnadssynpunkt den fördelaktigaste. Kostnaden för ombyggnad av den gamla institutionsbyggnaden har av styrelsen uppskattats till 565 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Styrelsen har fått i uppdrag att projektera ifrågavarande ombyggnadsarbeten fram till och med färdigställande av bygghandlingar. Dessa handlingar och därpå grundad kostnadsberäkning har ännu inte hunnit färdigställas. Arbetena bör emellertid med hänsyn till planerad ökning av antalet studerande vara i huvudsak utförda till början av höstterminen 1963, då även övningslaboratorierna i nybyggnaden beräknas kunna tagas i bruk. Jag tillstyrker, att

de föreslagna ombyggnadsåtgärderna i den gamla kemibygnaden kommer till stånd. Den preliminärt beräknade kostnadsramen av 565 000 kr. torde — i avvaktan på att bygghandlingar färdigställas och tillförlitlig kostnadsberäkning redovisas — böra godtagas. Kungl. Maj:t torde få besluta om arbetenas utförande sedan nämnda handlingar och slutlig kostnadsberäkning redovisats.

Jag torde i detta sammanhang få beröra en av byggnadsstyrelsen den 9 juli 1962 framlagd utredning om erforderliga lokaler för fältstationer (motsvarande) för forskning och undervisning i zoologi, botanik, ekologi och limnologi jämte angränsande ämnen, den s.k. fältstationsutredningen. I direktiven för nämnda utredning anbefalldes byggnadsstyrelsen att eftersträva en lösning av ifrågasatt fråga utifrån nödvändigheten av en rationell samordning — exempelvis genom sammanslagning av skilda enheter — som skulle möjliggöra ett effektivt utnyttjande för forskningen och undervisningen i dess helhet av resurserna inom här avsedda ämnesområden. De förslag som fältstationsutredningen utmynnar i innebär att — förutom att de befintliga stationerna bygges ut — ett antal nya stationer upprättas. I yttrande över fältstationsutredningen har fiskeristyrelsen framhållit bl. a., att fältstationerna med hänsyn till önskvärdheten av en effektiv och ekonomisk planering borde skiljas från universitetet och underställas någon form av gemensam styrelse. Ämbetsverket har vidare ifrågasatt om inte den förekommande koncentrationen av kurserna till några sommarveckor kunde ändras så, att en större del av året kunde utnyttjas. Statskontoret har i sitt remissyttrande förordat, att fältstationernas resurser ställas till intressenternas gemensamma förfogande. Enligt ämbetsverket skulle man kunna tänka sig att samtliga eller vissa stationer direkt inordnades under universitetskanslersämbetet. Därigenom skulle man bättre kunna tillgodogöra sig de olika möjligheter skilda stationer erbjuder i fråga om utbildning och forskning. Jag har vidare inhämtat av Vetenskapsakademien, som är huvudman för Kristinebergs station, att en spridning av kurserna till en större del av året än vad som för närvarande är fallet torde kunna ske utan olägenhet.

Enligt min mening synes frågan om en utsträckning av kurstiden till en större del av året än den som räknats med i fältstationsutredningen böra närmare undersökas. Därest det skulle visa sig möjligt med kurser under en större del av året innebär detta ett minskat behov av nya stationer. Vidare må här erinras om de beräkningar beträffande studerandeantalet inom de biologiska ämnena omkring 1970, som redovisats i prognos- och planeringsgruppens inom ecklesiastikdepartementet promemoria (december 1962). Dessa beräkningar innebär en fördubbling av studerandeantalet på 2-betygsnivån i förhållande till 1960 års utbyggnadsprogram (jfr prop. 1960: 119), vilket legat till grund för fältstationsutredningen. Från ett par remissmyndigheter har vidare — såsom framgått av min redogörelse — frågan om fältstationernas ställning i universitetsorganisationen berörts.

De frågor beträffande fältstationernas utbyggnad, som jag här i korthet har

berört, nödvändiggör enligt min mening en överarbetning av fältstationsutredningen. En sådan bör ske i etapper. Som en första etapp synes förutsättningarna för ett vidgat utnyttjande — i första hand genom en större utbyggnad av Klubbans och Kristinebergs stationer än vad som föreslagits i fältstationsutredningen — böra prövas. Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att en utredning tillsättes för ifrågavarande ändamål.

Med hänvisning till vad jag anfört föreslår jag, att de tidigare redovisade finansierings- och investeringsplanerna godkännes. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för universitetet i Uppsala* för budgetåret 1963/64 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 5 901 000 kr.

II. Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå

1. Anslagsäskanden

I skrivelse den 5 oktober 1962 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om ett investeringsanslag av 4 000 000 kr. för budgetåret 1963/64 för byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå m. m. Beträffande de för nästa budgetår aktuella byggnadsföretagen m. m. inhämtas av tillgängliga handlingar bl. a. följande.

Utbyggnadsplan för ett universitet i Umeå

Med skrivelse den 17 september 1962 har byggnadsstyrelsen redovisat ett förslag till utbyggnadsplan för ett universitet i Umeå. I skrivelsen framhåller styrelsen, att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juli 1959 uppdragit åt styrelsen att i samråd med organisationskommittén för medicinska högskolan i Umeå och 1955 års universitetsutredning utarbeta förslag till generalplan för byggnadsverksamheten vid medicinska högskolan i Umeå. Med hänsyn till uttalandet i propositionen den 8 april 1960 angående utbyggande av universitet och högskolor (nr 119) om önskvärdheten att i Umeå utbygges en så fullständig utbildnings- och forskningsorganisation som möjligt har styrelsen haft anledning att antaga att på längre sikt en fullständig universitetsanläggning skulle kunna bli aktuell därstädes. Styrelsen framhåller vidare, att samråd ägt rum med 1955 års universitetsutredning och läkarutbildningsberedningen vid utarbetandet av utbyggnadsplanen rörande antaganden om ämnesområden och studerandeantal.

I det följande lämnas en sammanfattning av byggnadsstyrelsens förslag till utbyggnadsplan för ett universitet i Umeå.

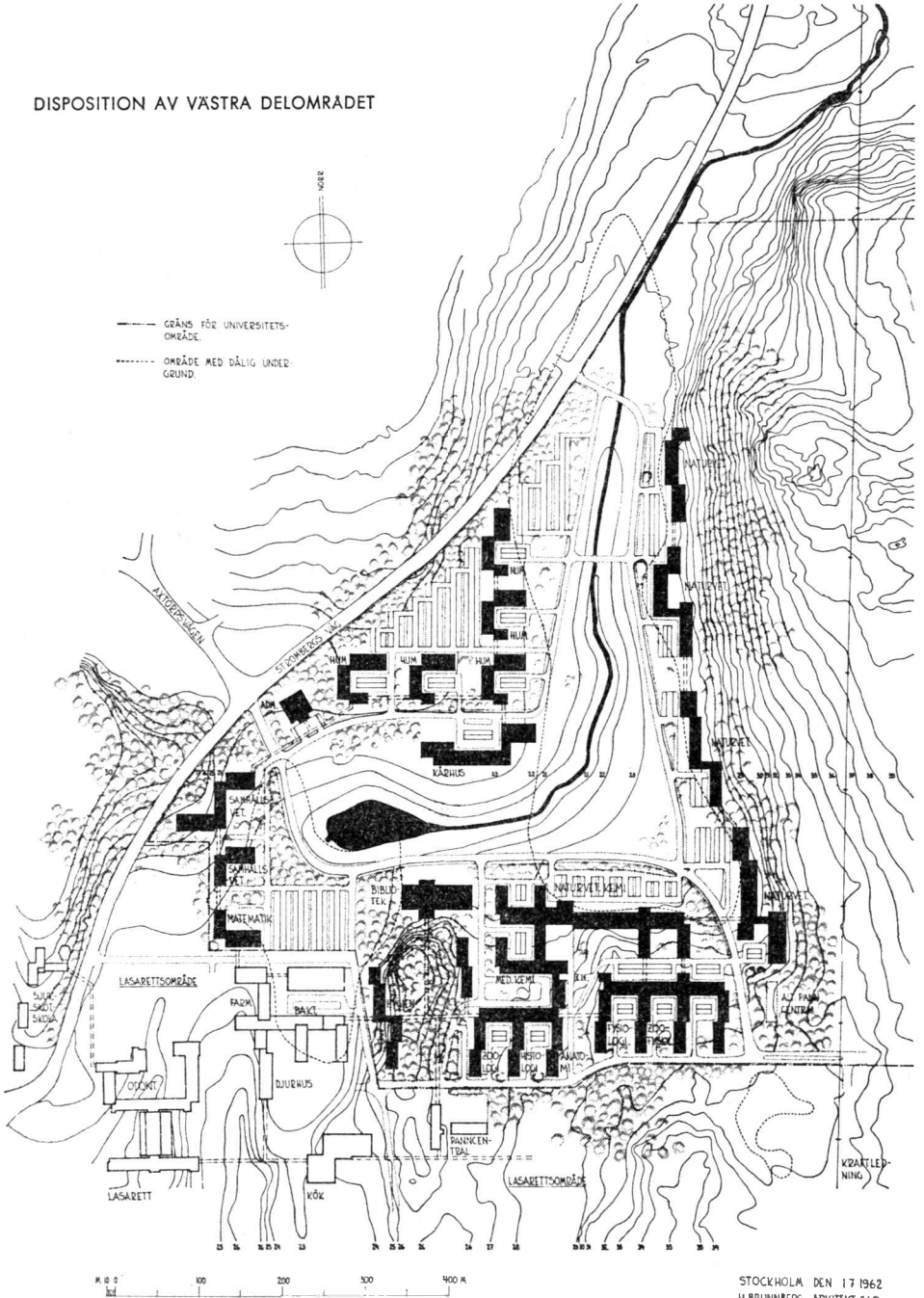
Enligt avtal år 1957 mellan staten och Västerbottens läns landsting har i Umeå inrättats dels en odontologisk högskoleklinik, dels en medicinsk högskola (propedeutisk och klinisk utbildning) vardera med en årlig intagning av 40 studerande. I detta sammanhang åtog sig Umeå stad bl. a. att ställa viss mark till förfogande för framtida utbyggnad för högre utbildning i Umeå. Genom beslut vid 1961 års riksdag skall de medicinska och odontologiska utbildningsanstalterna i Umeå utbyggas till fullständiga lärosäten, varvid det årliga intaget för vardera högskolan skall ökas från 40 till 60 studerande.

Byggnadsstyrelsen har genom professorn, arkitekt SAR H. Brunnberg låtit upprätta en utbyggnadsplan för ett blivande universitet i Umeå. Genom avtal 1962 mellan staten och Umeå stad (prop. 1962:104) har ett område om sammanlagt 1 750 000 m² ställts till statens förfogande för utbildnings- och forskningsverksamhet. Inom västra delen av området, ca 550 000 m², avses nybyggnaderna för universitetet bli uppförda.

För dimensionering av bebyggelsen har följande antaganden gjorts.

Kungl. Maj:ts proposition nr 89 år 1963
 Utbyggnadsplan för ett universitet i Umeå

DISPOSITION AV VÄSTRA DELOMRÅDET

STOCKHOLM DEN 17 1962
 H BEUNNBERG ARKITEKT SÅR

Fakultet	Studenter	Personal	Nettolokalyta, m ²	Parkeringsplatser
Humanistisk (jämte socialinstitut)	1 400	140	7 000	395
Naturvetenskaplig	840	320	32 000	485
Medicinsk och odontologisk	180 ¹	90	8 000	100
Summa	2 420	550	47 000	980

De framräknade byggnadsbehoven jämte 100 % utvidgning har kunnat inrymmas inom det västra området. De humanistiska institutionerna placeras längs områdets västra och nordvästra gränser medan de mera expansiva medicinska och naturvetenskapliga institutionerna placeras längs de i öster och söder befintliga skogsbrynen. Sistnämnda institutioners framtida utbyggnad, som nu svårigen kan förutses, kan på så sätt ske åt öster och söder. Universitetsområdets östra delar avses skola utnyttjas för eventuellt erforderlig fortsatt utbyggnad av nu icke förutsebara ämnen och fristående forskningsinstitutioner.

Byggnaderna betjänas av ett vägsystem, där huvudvägen från Strombergs väg i en slinga leder förbi de västra och södra byggnadsgrupperna och vidare upp på höjddatån. Från huvudvägen utgår dels en vägslinga för lokaltrafik till de nordvästra och östra byggnadsgrupperna, dels lokalvägar in på lasarettområdet. Huvudvägen får en körbanebredd om 7,0 m; lokalvägarnas bredd är 6,0 m. Huvudvägen och den norra vägslingan förses med gångbana om 3,5 m bredd. På övriga vägar blandas körtrafik och gångtrafik. Inom parkområdet längs en bäck utförs ett separat gångtrafiksystem. För att avleda väntad genomfartstrafik över området mellan de i norr och söder belägna stadspartierna bör en förbifart anordnas öster om den nu aktuella delen av universitetet.

Större parkeringsytor, i huvudsak för studenterna, anordnas i anslutning till de olika infarterna till universitetsområdet. Ett mindre antal parkeringsplatser, reserverade för tjänstemän och besökare, anordnas i närheten av de olika byggnadskomplexen.

Det västra området kommer att utgöra universitetets reellt och visuellt uppfattbara centrum, vilket betonas av de innanför kretsen av institutionsbyggnaderna förlagda centrala byggnaderna: bibliotek, kårhus med samlingshall för 600 personer och — närmast huvudinfarten från Strombergs väg — administrationsbyggnaden.

Den förhärskande principen har varit, att inom varje byggnad sammanföra kontorsrum och forskningslokaler i en fem våningar hög byggnadskropp, förlagd i nord-sydlig sträckning. Seminarierum, bibliotek, övningslaboratorier och andra undervisningslokaler avses inrymmas i en tre våningar hög byggnadsdel med östvästlig sträckning. Hörsalar med större rumshöjd inrymmas i en tredje flygel. Samtliga byggnader skall kunna sammanbindas genom ett under marken förlagt system av transportkulvertar, i vilket också kommer att inrymmas för byggnadernas försörjning erforderliga ledningar för värme och elektricitet. För värmeförsörjningen av universitetet och viss del av lasarettet planeras en gemensam panncentral inom lasarettområdet. — Universitetsanläggningen avses bli successivt utbyggd från söder till norr.

Byggnadskostnaderna kan antas uppgå till storleksordningen 100 miljoner kr.

Försörjningsåtgärder

Under denna rubrik redovisas dels kostnaderna för sådana arbeten, som avser kulvertar, ledningar, väg- och markarbeten m. m., dels särskilda utgifter, som

¹ Avser endast den prekliniska utbildningen.

hänför sig till avtal eller dylikt. Med hänsyn till att ifrågavarande s. k. försörjningsåtgärder betjänar flera byggnader har kostnaderna för desamma icke ansetts böra hänföras till något särskilt byggnadsobjekt utan ansetts böra redovisas separat.

För innevarande budgetår har anvisats 1 000 000 kr. för försörjningsåtgärder vid medicinska högskolan i Umeå.

Med skrivelse den 3 december 1962 har byggnadsstyrelsen redovisat en plan för investeringsverksamheten avseende försörjningsåtgärderna. Till grund för denna s. k. försörjningsplan ligger styrelsens förslag till utbyggnadsplan för ett universitet i Umeå, vilken redovisats sammanfattningsvis i det föregående. Av skrivelsen inhämtas, att styrelsen har för avsikt att upprätta en sådan plan för varje universitet och högskola. En försörjningsplan, som enligt styrelsen skall utgöra en översiktlig redovisning på längre sikt av planerade försörjningsåtgärder, avses ha karaktären av byggnadsprogram. Enligt styrelsen bör Kungl. Maj:t fastställa förevarande plan att lända till huvudsaklig efterrettelse för den fortsatta planeringen av arbetena. I samband med att projekterings- och byggnadsuppdrag lämnas åt styrelsen för byggnadsföretag bör uppdragen enligt styrelsen omfatta även de i försörjningsplanen ingående åtgärderna till de delar de motiveras av det aktuella byggnadsobjektet. I de fall åtgärderna icke sammanhänger med ett visst byggnadsobjekt bör, efter särskild framställning av styrelsen, projekterings- och byggnadsuppdrag meddelas styrelsen för dessa åtgärder. Med hänsyn till försörjningsåtgärdernas speciella karaktär anser styrelsen, att projekteringen av dessa bör föras fram direkt till bygghandlingar och därefter underställas Kungl. Maj:ts prövning. Styrelsen framhåller vidare, att styrelsen har för avsikt att årligen överse försörjningsplanerna och för Kungl. Maj:t redovisa därav eventuellt föranledda ändringsförslag.

Kostnaderna för de försörjningsåtgärder, som sammanhänger med den av styrelsen den 17 september 1962 redovisade utbyggnadsplanen för ett universitet i Umeå, uppskattas av styrelsen till 15 511 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Kostnadsramar och beräknad medelsförbrukning under budgetåren 1962/63 och 1963/64 framgår av följande sammanställning. De försörjningsåtgärder, för vilka anslag redan beviljats för innevarande budgetår, innefattas även i kostnadsramarna.

Arbetets art	Kostnadsram 1/7 1962	Beräknad medelsförbrukning	
		1962/63	1963/64
A. Kulvertar och ledningar m. m.	8 194 000	26 000	1 470 000
B. Väg- och markarbeten m. m.	5 448 000	608 000	684 000
C. Särskilda utgifter	1 869 000	300 000	100 000
Summa	15 511 000	934 000	2 254 000

Av byggnadsstyrelsens förutnämnda skrivelse inhämtas vidare bl. a. följande.

Kulvertar och ledningar m. m. Kulvertsystemet har i princip planerats fylla två funktioner. Kulvertarna skall nämligen möjliggöra dels framdragande av

ledningarna för i första hand värme- och elförsörjningen, dels gångtrafik och på vissa sträckor även trafik med trucktåg o. d. Den totala längden av kulvertsystemet uppgår till 2 610 m. Härav avses 590 m för kulvertar för trucktåg, bårar, värme- och el-ledningar ($3,0 \times 2,7$ m), 1 850 m för gångtrafik, värme- och el-ledningar ($2,7 \times 1,8$ m), och 170 m för värme- och el-ledningar ($1,8 \times 1,2$ m). Utredningen rörande kulvertarnas mått och standard är ännu inte avslutad. Kostnaderna för kulvertsystemet är helt beroende av i vilken utsträckning kulvertarna skall göras gångbara. Behovet av gångbara kulvertar anses vara större i Umeå än på andra universitetsorter beroende på väderleksförhållandena. Styrelsen har för avsikt att inom kort underställa Kungl. Maj:ts prövning ett utförligare program för kulvertsystemet.

Universitetet avses bli försörjt med värme från en på lasaretsområdet belägen för lasarets- och universitetsområdena gemensam värmecentral. Ett förslag till avtal mellan staten och Västerbottens läns landsting beträffande värmeförsörjningen är för närvarande under utarbetande inom byggnadsstyrelsen och landstingets förvaltningsutskott.

Vattenförsörjningen kommer att ordnas genom två separata ledningssystem; det ena avses bli anslutet direkt till stadens ledningsnät, det andra till en tryckstegringsstation väster om Strombergs väg. Avloppsnätet skall i princip anordnas enligt duplikatsystemet. Dagvattenledningarna skall mottaga och avleda såväl dagvatten som markdränering. Ledningsnätet omfattar 1 440 m vattenledning, 2 180 m ledning för spillavlopp och 3 540 m ledning för dagavlopp.

Distributionsystemet för elförsörjningen föreslås dimensionerat så, att all förutsebar belastning inom såväl den nu föreslagna bebyggelsen som inom den under de närmaste årtiondena tillkommande kan tillgodoses.

Väg- och markarbeten m. m. I anslutning till universitetsområdet kommer bostadsområdena att anordnas. Universitetsområdets vägsystem har med hänsyn härtill fått planeras i främsta rummet med hänsyn till kommunikationerna mellan bostadsområdena och arbetsplatserna inom universitets- och lasaretsområdena men även för att tillgodose rimliga krav på möjlighet till genomfart. Ett differentierat vägsystem avses skola skapas omfattande i princip tre vägtyper, nämligen huvudväg, sekundärväg och körbar gångväg. Till grund för dimensioneringen av vägarna ligger väg- och vattenbyggnadsstyrelsens bestämmelser och anvisningar. Vägbredderna skall i princip motsvara erforderlig kapacitet vid full utbyggnad av universitetsområdet. Den maximala trafikmängd, som kan accepteras för de olika vägarna, framgår av följande sammanställning.

	Körbanebredd; m	Max. medel- dygnstrafik; fordon/dag
Huvudväg	7,5	8 000
Sekundärväg	6,0	1 500
Körbar gångväg	7,0	

Samtliga vägar beräknas bli försedda med asfaltbeläggning.

Parkeringsplatserna föreslås bli av två typer, nämligen dels stora parkeringsplatser vid infarterna till universitetsområdet, dels mindre parkeringsplatser i anslutning till de enskilda byggnaderna. Sammanlagt har planerats för 1 300 bilplatser, vilket motsvarar 65 platser per 100 anställda och 25 platser per 100 studerande. Den totala parkeringsytan uppgår till 43 000 m².

De parkarbeten, som avses komma till utförande, har ännu inte detaljstude-

rats. Den totala areal, som beräknas bli kultiverad till park, utgör 240 000 m². Vid kostnadsuppskattningen har antagits bl. a., att markterrassering i viss utsträckning blir erforderlig, att huvuddelen av parkområdena skall bestå av öppna gräsytor och att planteringsarbetena skall koncentreras till byggnadernas närhet.

Särskilda utgifter. Under denna delpost har kostnader för anslutningsavgifter för vatten- och avlopp och för elkraft upptagits. Vidare har inräknats kostnaderna för uppgörandet av dels utbyggnadsplanen, dels försörjningsplanen, även som kostnaderna för den årliga översynen av den senare.

Statskontoret har i ett avgivet yttrande över försörjningsplanen upptagit till behandling de frågor som redovisas i delplanerna för kulvertar och värmeförsörjning. Den sistnämnda delplanen har utarbetats med förutsättning att gemensam värmeförsörjning kan anordnas för universitetet och lasarettet på basis av ett avtal med Västerbottens läns landsting. Ämbetsverket erinrar om att utredning för närvarande pågår rörande motsvarande värmeförsörjningsfrågor vid Stockholmsuniversitetets blivande anläggningar i Frescati. Enligt vad statskontoret inhämtat lär denna utredning ge vid handen, att elektrisk uppvärmning ställer sig mest fördelaktig från ekonomiska synpunkter. Mot bakgrunden härav och då det icke synes otänkbart, att dessa utredningsresultat kan äga tillämplighet jämväl på Umeåuniversitetets område anser statskontoret att fastställelse av försörjningsplan respektive slutande av avtal med landstinget icke bör ske, innan Frescatiutredningens synpunkter och förslag hunnit bedömas även med hänsyn till Umeåuniversitetets förhållanden. För det fall att värmeförsörjningen anses böra tillgodoses enligt det system, som förordats av byggnadsstyrelsen, framför statskontoret vissa synpunkter beträffande behovet av kulvertar. I den föreliggande försörjningsplanen har kulvertarna i betydande utsträckning dimensionerats för gångtrafik och mellan vissa byggnader även för trucktåg. Enligt vad statskontoret erfarit kommer byggnadsstyrelsen emellertid att föreslå en väsentlig reducering av de gångbara kulvertarnas omfattning. I den mån kulvertar sålunda kommer att erfordras blott för värmeförsörjningens behov vill ämbetsverket fästa uppmärksamheten på, att det icke torde vara erforderligt att dimensionera dessa kulvertar så, att de är gångbara i och för inspektion av de i kulvertarna befintliga värmerören. Därest kulvertarna dimensioneras endast för värmerören, torde avsevärda besparingar i kostnadshänseende kunna vinnas, enär jämväl den totala längden av kulvertarna då torde kunna avsevärt minskas eftersom värmerören bör kunna dragas genom respektive byggnader, exempelvis i källarvåningar där sådana förekommer. Statskontoret uppskattar den möjliga kostnadsminskningen för kulvertsystemet till storleksordningen 2,5 miljoner kr.

En närmare utredning bör enligt statskontoret klargöra hur frågan om kulvertsystemets utformning såsom gång- eller körbara kulvertar bör utformas. Ämbetsverket hyser tveksamhet beträffande den kulvert, som planerats mellan lasarettets köksbyggnad och den blivande biblioteksbyggnaden. Beträffande denna kulvert, vilken torde vara avsedd att dimensioneras för trafik med truck-

tåg, har från byggnadsstyrelsen upplysts, att biblioteksbyggnaden under en övergångsperiod skulle användas bl. a. som utspisningslokal för studenterna och andra inom universitetsområdet verksamma. Denna utspisning skulle repliera på lasarettets köksavdelning. Med hänsyn till att detta arrangemang är provisoriskt ifrågasätter statskontoret om det är ändamålsenligt att för relativt höga kostnader genomföra provisoriska anordningar av här avsett slag. De planerade tillfälliga utspisningslokalerna i biblioteksbyggnaden måste på längre sikt betraktas som en onödig investering och den tilltänkta kulverten synes, när utspisningen i biblioteksbyggnaden upphört, icke få annan funktion än att underlätta lasarettspersonalens förbindelser med biblioteket. Vid andra undervisnings-sjukhus i landet har emellertid, såvitt ämbetsverket kunnat utröna, motsvarande behov icke ansetts påkalla särskilda anordningar. Statskontoret ifrågasätter därför om ej den nämnda kulvertförbindelsen bör kunna utgå ur försörjningsplanen — eller i vart fall dimensioneras blott för gångtrafik — och utspisningsfrågan löses på annat sätt än genom ianspråktagande av biblioteket. Enligt ämbetsverkets mening bör i stället närmare undersökas om inte den del av det blivande kårhuset, som omfattar kök och matsalar, kan projekteras snarast och på ett sådant sätt att utbyggnad successivt kan ske efter behov och i takt med övriga byggnaders färdigställande.

Centrala sjukvårdsberedningen har i yttrande över försörjningsplanen behandlat den föreslagna utformningen av kulvertsystemet. Beredningen påpekar, att vid förflyttning inom systemet, exempelvis mellan den nordligast belägna undervisningsbyggnaden för naturvetenskap och kårhuset blir gångsträckan ca 1 800 m under det att en förflyttning på marken mellan de två byggnaderna får en längd av blott ca 400 m. Med den utformning som kulvertsystemet har fått torde det enligt beredningens mening vara tydligt, att förflyttningssträckorna mellan åtskilliga byggnader på östra och västra sidorna och mellan östra sidans byggnader och byggnaderna för kårhus och bibliotek kommer att bli avsevärda. Kortare förflyttningvägar i kulverten torde emellertid kunna åstadkommas dels genom att den vid den nordligaste spetsen föreslagna ledningskulverten dimensioneras även för gångtrafik och samtidigt förskjutes söderut till en linje i höjd med kårhusbyggnaden, dels genom att en gångkulvert tillika anlägges mellan biblioteks- och kårhusbyggnaderna.

En trucktrafikförbindelse mellan lasarettet och den medicinska högskolan måste såsom beredningen ser det framstå som önskvärd med hänsyn till att transportutbytet mellan dessa två enheter kan förutses få stor omfattning. Beträffande kulvertsystemet i övrigt kan, på frågans nuvarande stadium, tvksamhet föreligga huruvida ur klimatsynpunkt bärande motiv finns för den föreslagna gångkulverten. Behovet av gångkulvertar anses — enligt vad som framgår av byggnadsstyrelsens skrivelse — på grund av väderleksförhållandena vara större i Umeå än på andra universitetsorter. Enligt beredningens uppfattning torde klimatet i Umeå ej kunna anses såsom ur väderlekssynpunkt anmärknings-

värt, ifall det sätts i relation till det förhållandet, att universitetet till övervägande del torde komma att befolkas av studenter från norrlandsregionen med vana vid där förekommande klimattyp.

Nybyggnader för institutioner för anatomi och histologi

Genom beslut den 2 augusti 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att på grundval av ett till Kungl. Maj:t ingivet byggnadsprogram projektera nybyggnader för institutioner för anatomi och histologi. Kostnaderna för företaget uppskattades därvid av styrelsen till ca 12 000 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Enligt förutnämnda beslut skall vid projekteringen iakttagas, att kostnaderna — på sätt som redovisas på s. 163 i propositionen 1961: 108 — skall begränsas till omkring 75 % av kostnaderna för motsvarande institutionsbyggnad vid universitetet i Göteborg.

Byggnadsstyrelsen anmäler i förutnämnda skrivelse den 5 oktober 1962, att styrelsen har för avsikt att redovisa huvudhandlingar och kostnadsberäkning för ifrågavarande byggnadsföretag under våren 1963. Styrelsen räknar vidare med att byggnadsarbetena skall kunna påbörjas under senhösten 1963. Undervisningsdelen skulle då enligt styrelsen kunna tagas i bruk under hösten 1965, vilket är nödvändigt med hänsyn till planerad intagning av medicine studerande höstterminen 1965. I sin helhet skulle byggnadsföretaget enligt styrelsen vara färdigt till våren 1966. Styrelsen framhåller, att tillräckligt underlag för närvarande saknas för att en kostnadsram för nybyggnaderna skall kunna angivas.

2. Departementschefen

Medelsanvisningen för byggnadsarbeten vid lärosätet i Umeå för nästa budgetår bör beräknas till 2 188 000 kr. Efter hörande av byggnadsstyrelsen har på basis härav uppgjorts följande finansierings- och investeringsplaner.

Finansieringsplan

(1 000-tal kr.)

Tillgängliga medel

Medelsreservation per 30/6	
1962	—
Anslag för 1962/63	1 000
Erforderligt anslag för 1963/64	2 188
Summa	3 188

Medelsförbrukning

Beräknad medelsförbrukning	
för	
1962/63	934
1963/64	2 254
Summa	3 188

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsföretag	Kostnadsram 1/7 1962	Medelsförbrukning		Byggnadstid	
		faktisk t. o. m. 1961/62	beräknad för		
			1962/63		1963/64
I. Företag avsedda att påbörjas 1962/63					
Försörjningsåtgärder:					
a) Kulvertar och ledningar m. m.	1 496 ¹		26	1 470	
b) Väg- och markarbeten m. m. . .	ca 5 450		608	684	
c) Särskilda utgifter	400 ¹		300	100	
II. Företag avsedda att påbörjas 1963/64					
Nybyggnader för institutioner för anatomi och histologi					hösten 63— våren 66
Summa			934	2 254	

¹ Avser medelsförbrukningen endast under budgetåren 1962/64.² Medel avses skola äskas på tilläggsstat I.

I det föregående har redovisats ett av byggnadsstyrelsen utarbetat förslag till utbyggnadsplan för en universitetsorganisation i Umeå omfattande humanistisk, naturvetenskaplig, medicinsk och odontologisk utbildning och forskning. Utbyggnadsplanen omfattar även socialinstitutet, vilket inrättats fr. o. m. innevarande budgetår. Till grund för utarbetandet av utbyggnadsplanen har legat det mellan staten och Umeå stad år 1962 träffade avtalet rörande överlåtelse till staten av mark i Umeå m. m. för högskoleändamål (jfr prop. 1962: 104, s. 122 ff. och 136 f.).

Planeringen av den fortsatta utbyggnaden av organisationen för högre utbildning och forskning i Umeå bör generalplanemässigt tills vidare kunna ske i stort sett i enlighet med den framlagda utbyggnadsplanen i de delar som nu är aktuella. Jag vill emellertid framhålla, att det bör ankomma på byggnadsstyrelsen att anpassa planen efter de nya förutsättningar, som kan aktualiseras under det fortsatta arbetet rörande utbyggnaden av utbildnings- och forskningsorganisationen i Umeå. Jag vill vidare erinra om att genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1962 tillsatts en kommitté — 1962 års Umeåkommitté — med uppgift att planera uppbyggnaden av i första hand en matematisk-naturvetenskaplig och samhällsvetenskaplig utbildnings- och forskningsorganisation i Umeå. På kommittén ankommer det bl. a. att göra upp förslag till lokalprogram för erforderliga nybyggnader. Kommittén har den 11 december 1962 framlagt delbetänkandet »Högre utbildning och forskning i Umeå», i vilket föreslås, att läsåret 1963/64 anordnas undervisning i ämnena matematik och statistik, läsåret 1964/65 jäm-

väl i ämnena teoretisk fysik, fysik och nationalekonomi samt läsåret 1965/66 därutöver i ämnena kemi och statskunskap. Lokalfrågorna avses skola lösas övergångsvis genom provisoriska arrangemang, i huvudsak förhyrningar. Jag vill erinra om att jag tidigare denna dag i propositionen 1963:88 föreslagit bl. a. att den 1 juli 1963 inrättas en professur i matematik och en professur i statistik.

Beträffande försörjningsplanen har — såsom framgått av den tidigare redogörelsen — vissa erinringar framförts av remissinstanserna rörande kulvert- och värmesystemen. Sålunda har statskontoret framhållit, att utredning för närvarande pågår rörande värmeförsörjningsfrågor vid Stockholmsuniversitetets blivande anläggningar i Frescati. Enligt vad statskontoret inhämtat lär denna utredning ge vid handen, att elektrisk uppvärmning ställer sig mest fördelaktig från ekonomiska synpunkter. Med hänsyn till att det icke är otänkbart att dessa utredningsresultat kan äga tillämplighet jämväl på Umeåuniversitetets område anser statskontoret att fastställelse av försörjningsplan respektive slutande av avtal med landstinget beträffande värmeförsörjningen icke bör ske, innan Frescatiutredningens förslag hunnit bedömas även med hänsyn till Umeåuniversitetets förhållanden. Jag delar statskontorets uppfattning härutinnan. Då det emellertid är angeläget att frågan om värmeförsörjningen löses utan tidsutdräkt torde Kungl. Maj:t bemyndigas att besluta beträffande det system, enligt vilket värmeförsörjningen bör tillgodoses. Jag utgår från såsom självklart att det från ekonomiska synpunkter mest fördelaktiga systemet kommer att väljas.

Beträffande kulvertsystemet har centrala sjukvårdsberedningen framhållit bl. a., att några bärande skäl från klimatsynpunkt icke synes föreligga för anordnande av gångbara kulvertar inom universitetsområdet. Jag delar denna uppfattning. Jag förordar därför, att försörjningsplanen omarbetas i detta avseende, varvid kulvertarna sålunda icke bör dimensioneras för gångtrafik eller trafik med trucktåg e. d. utan endast så, att de medger framdragande av ledningar. Byggnadsstyrelsens förslag omfattar även en gångbar kulvert mellan lasarettet och biblioteksbyggnaden inom universitetsområdet. Jag vill erinra om att i Umeåkommitténs uppdrag ingår att utreda frågan om biblioteksverksamheten. Frågan om kommunikationerna till en framtida biblioteksbyggnad torde kunna lösas först sedan förslag framlagts om organisationen av biblioteksverksamheten. Jag vill i detta sammanhang påpeka att institutionsbyggnaden för hygien i byggnadsstyrelsens skiss över skilda byggnaders läge placerats inom det egentliga universitetsområdet. Enligt 1962 års avtal §§ 5 och 6 skall emellertid lokaler för hygien anordnas inom lasarettets område. Om placeringen av institutionsbyggnaden för hygien anses böra bli den i byggnadsstyrelsens skiss angivna förutsätter jag att uppgörelse träffas med vederbörande i syfte att säkerställa fullgörandet av villkoren i 1962 års avtal mellan staten och Västerbottens läns landsting.

De i försörjningsplanen ingående väg- och markarbetena synes i princip icke vara något att erinra emot, varför planen i denna del bör kunna lända till hu-

vudsaklig efter rättelse vid den fortsatta detaljplaneringen. Innan arbetena påbörjas torde dock Kungl. Maj:t — såsom sker beträffande byggnader — få pröva erforderliga handlingar och kostnadsberäkning. Jag uppskattar de totala kostnaderna för ifrågavarande arbeten — i likhet med byggnadsstyrelsen — till ca 5 450 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Jag vill emellertid i sammanhanget erinra om att byggnadsstyrelsen framhållit, att styrelsen har för avsikt att fortlöpande överse försörjningsplanen och föreslå de ändringar däri, som kan anses påkallade.

Under den i försörjningsplanen upptagna delposten till särskilda utgifter har medel beräknats för bl. a. anslutningsavgifter för vatten, avlopp och elkraft. Denna delpost kan komma att påverkas av vilket system, som väljes för värmeförsörjningen. Då ställning härutinnan ännu inte kan tagas synes det böra anstå även med ett ställningstagande till de redovisade kostnaderna under ifrågavarande delpost.

Såsom en följd av vad jag tidigare anfört beträffande delposterna till kulvertar och ledningar m. m. samt till särskilda utgifter synes några totala kostnadsramar för dessa delposter icke böra upptagas i investeringsplanen. I denna bör angivas endast beräknad medelförbrukning under budgetåren 1962/63—1963/64. För de åtgärder, som innefattas i denna medelförbrukning, torde Kungl. Maj:t få pröva erforderliga handlingar, innan arbetena påbörjas.

I propositionen 1961:108 angående ökad utbildning av läkare och tandläkare m. m. har räknats med att de första medicinsk-teoretiska kurserna skall påbörjas under läsåret 1965/66. Undervisningsdelen av nybyggnaderna för institutioner för anatomi och histologi måste sålunda tagas i bruk fr. o. m. höstterminen 1965. Arbetena för dessa nybyggnader måste igångsättas senast hösten 1963. Eftersom huvudhandlingar ännu inte hunnit färdigställas synes inga medel nu böra beräknas för ifrågavarande nybyggnader. Jag räknar emellertid med att erforderliga handlingar skall kunna färdigställas inom sådan tid, att byggnadsmedel för påbörjande av nybyggnaderna skall kunna äskas på tilläggsstat för budgetåret 1963/64.

Jag har tidigare denna dag vid anmälan av propositionen 1963:88 föreslagit, att de medicinska, odontologiska, matematisk-naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga utbildnings- och forskningsenheterna i Umeå från den 1 juli 1963 gemensamt benämnas universitetet i Umeå. Med hänsyn härtill synes förevarande anslag böra erhålla rubriken Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå. Kvarstående behållningar på det nu uppförda anslaget Byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå torde vid utgången av innevarande budgetår böra tillgodoföras anslaget Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå.

Med hänvisning till vad jag anfört föreslår jag, att de tidigare redovisade finansierings- och investeringsplanerna godkännes. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå* för budgetåret 1963/64 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 2 188 000 kr.

III. Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund

1. Anslagsäskanden

I skrivelse den 5 oktober 1962 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om ett investeringsanslag av 31 500 000 kr. för budgetåret 1963/64 för byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund. Jag kommer vid min redogörelse att närmare beröra endast de förslag, som jag ansett mig böra helt eller delvis biträda. Jag tillåter mig i övrigt att hänvisa till handlingarna i ärendet.

Nybyggnad för matematiska institutionen

Ifrågarande nybyggnad för de matematiska ämnena — matematik, numerisk analys, matematisk statistik, mekanik, teoretisk fysik samt matematisk fysik — avses skola disponeras för såväl universitetets som tekniska högskolans behov. En redogörelse för byggnadsföretaget har lämnats i propositionerna 1962: 43 (s. 61) och 1962: 190 (s. 32).

Försörjningsåtgärder

Under denna rubrik har upptagits sådana arbeten, som är gemensamma för flera byggnader och vars kostnader icke ansetts böra inräknas i kostnaderna för de enskilda byggnadsobjekten. Till försörjningsåtgärder har hänförts kulvertar, ledningar, vägar, markarbeten m. m.

Nybyggnad för avdelningen för elektroteknik

Förevarande byggnad avses bli tagen i bruk till vissa delar fr. o. m. höstterminen 1964. Vid 1962 års riksdag (prop. 190, s. 30 ff.) har godkänts en kostnadsram av 16 800 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. En närmare redogörelse för byggnadsföretaget har lämnats i nämnda proposition.

I skrivelse den 23 februari 1963 har byggnadsstyrelsen anmält, att styrelsen befarar att vissa förseningar kan komma att inträffa beträffande nybyggnaderna för tekniska högskolan i Lund. I detta läge har styrelsen bedömt det som angeläget, att den del av källarvåningen i nybyggnaden för avdelningen för elektroteknik, som tidigare avsetts bli utgrävd men oinredd, inredes redan från början för att användas som reservlokaler för högskolan. Härigenom skulle ett antal rum med en nettoyta av sammanlagt ca 240 m² erhållas. Kostnaden för inredningen uppskattar styrelsen till ca 100 000 kr.

Nybyggnad för avdelningen för maskinteknik

Genom beslut den 12 januari 1962 godkände Kungl. Maj:t byggnadsprogram för nybyggnad för avdelningen för maskinteknik. Till grund för byggnadsprogrammet låg ett av organisationskommittén för teknisk högskola i Lund utarbetat lokalprogram. Byggnadsstyrelsen uppskattade kostnadsramen för nybyggnaden till ca 24 000 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

Med skrivelse den 19 november 1962 har byggnadsstyrelsen redovisat huvudhandlingar för ifrågavarande nybyggnad. Kostnadsramen för nybyggnaden beräknas av styrelsen till 24 500 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. I dessa kostnader ingår vissa kostnader för el- och vvs-installationer, vilka endast är uppskattade. Vidare har i kostnadsramen icke medtagits kostnader för vissa vvs-installationer, vilka enligt styrelsen kan uppskattas till 250 000 kr. I den redovisade kostnadsramen ingår icke s. k. försörjningsåtgärder, vilka beräknats till 2 500 000 kr. enligt samma prisläge.

Styrelsen har i nämnda skrivelse redovisat följande uppgifter om den programmerade respektive den projekterade nettoytan.

	Programmerad yta (m ²)	Projekterad yta (m ²)	Differens (m ²)
Hörsalar	475	505	+ 30
Seminarierum	220	204	— 16
Ritsalar	864	900	+ 36
Institutionslokaler	3 030	3 028	— 2
Laboratorier	6 372	6 360	— 12
Summa	10 961	10 997	+ 36

Styrelsen har föreslagit, att — med avvikelser från det fastställda byggnadsprogrammet — en accelerationsbana för ämnet hållfasthetslära med en yta av 216 m² kommer till stånd. Vidare har styrelsen förordat, att en betongplatta om ca 800 m² för utomhusförsök, vilken skulle placeras på bärande pelare, kommer till utförande i stället för en i byggnadsprogrammet upptagen betongplatta om ca 200 m², vilken avsetts bli lagd direkt på marken.

Styrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall kunna påbörjas under våren 1963. Vissa lokaler måste kunna tagas i bruk fr. o. m. höstterminen 1964. Nybyggnaden beräknas i sin helhet vara färdig våren 1966.

Nybyggnad för avdelningen för arkitektur

Genom beslut den 12 januari 1962 godkände Kungl. Maj:t byggnadsprogram för nybyggnad för avdelningen för arkitektur. Till grund för byggnadsprogrammet låg ett av organisationskommittén för teknisk högskola i Lund utarbetat lokalprogram. Byggnadsstyrelsen uppskattade kostnadsramen för nybyggnaden till 9 000 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

Med skrivelse den 30 januari 1963 har byggnadsstyrelsen redovisat huvudhandlingar — dock inte kostnadsberäkning — för ifrågavarande nybyggnad. Styrelsen har därvid lämnat följande uppgifter om den programmerade respektive den projekterade nettoytan.

	Programmerad yta (m ²)	Projekterad yta (m ²)	Differens (m ²)
Hörsalar	250	252	+ 2
Ritsalar	1 200	1 272	+ 72
Ateljéer	240	258	+ 18
Seminarierum	420	428	+ 8
Institutionslokaler ...	2 265	2 177	— 88
Laboratorier	1 080	1 050	— 30
Summa	5 455	5 437	— 18

Styrelsen framhåller att vissa lokaler i nybyggnaden bör — med hänsyn till studerandeintaget — kunna tagas i bruk redan under höstterminen 1964. Möjligheterna härtill är enligt styrelsen begränsade men vissa utsikter föreligger dock. För att denna tidsplan skall kunna hållas måste byggnadsarbetena påbörjas tidigt under hösten 1963.

Med skrivelse den 15 februari 1963 har byggnadsstyrelsen redovisat kostnadsberäkning för ifrågavarande nybyggnad. Kostnadsramen för nybyggnaden beräknas till 9 800 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Kostnaderna för elinstallationerna — 750 000 kr. —, som ingår i kostnadsramen, är enbart uppskattade. I kostnadsramen ingår icke s. k. försörjningsåtgärder, vilka beräknas till 1 800 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Styrelsen framhåller att kostnaden per m² nettoyta uppgår till 1 750 kr., varvid extraordinära grundläggningskostnader icke medräknats. Motsvarande kostnad för första etappen av nybyggnad för avdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola utgör enligt styrelsen 1 640 kr. Skillnaden i kostnadshänseende mellan de båda nybyggnaderna beror enligt styrelsen på att i den förstnämnda nybyggnaden förekommer kostnadskrävande laboratorietrymmen medan den sistnämnda byggnaden huvudsakligen inrymmer hör- och ritsalar, som icke är lika kostnadskrävande.

Nybyggnad för avdelningen för väg- och vattenbyggnad

Genom beslut den 12 juli 1962 godkände Kungl. Maj:t byggnadsprogram för nybyggnad för avdelningen för väg- och vattenbyggnad. Till grund för byggnadsprogrammet låg ett av organisationskommittén för teknisk högskola i Lund utarbetat lokalprogram. Nettoytan uppgick enligt byggnadsprogrammet till

9 964 m². Byggnadsstyrelsen uppskattade kostnadsramen till 19 500 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Styrelsen anmäler i förutnämnda skrivelse den 5 oktober 1962 att styrelsen har för avsikt att redovisa huvudhandlingar för ifrågavarande byggnadsföretag under sommaren 1963. Styrelsen räknar vidare med att byggnadsarbetena skall kunna igångsättas i början av år 1964. Nybyggnaden beräknas planenligt kunna tagas i bruk fr. o. m. höstterminen 1966.

2. Departementschefen

Medelsanvisningen för byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund för nästa budgetår bör beräknas till 13 000 000 kr. Efter hörande av byggnadsstyrelsen har på basis härav uppgjorts följande finansierings- och investeringsplaner.

Finansieringsplan

(1 000-tal kr.)

Tillgängliga medel

Medelsreservation per 30/6	
1962	2 843
Anslag för 1962/63	
ordinarie riksstat	1 525
tilläggsstat I	8 688
Erforderligt anslag för 1963/64	13 000

Summa 26 056

Medelsförbrukning

Beräknad medelsförbrukning	
för	
1962/63	10 056
1963/64	16 000

Summa 26 056

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsföretag	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggnads- tid
	1/7 1961	1/7 1962	faktisk t. o. m. 1961/62	beräknad för		
				1962/63	1963/64	
I. Företag påbörjade före 1/7 1962						
Tillbyggnad för matematiska institutionen	825	775	719	56		6. 61—2. 62
Nybyggnad för matematiska institutionen	ca 8 000 —10 000	10 900	88	4 000	4 000	8. 62—7. 64
Försörjningsåtgärder		4 269	269	2 000	2 000	
II. Företag avsedda att påbörjas 1962/63						
Nybyggnad för avdelningen för elektroteknik	ca 16 000	16 900		4 000	4 000	3. 63— hösten 64 ²
Nybyggnad för avdelningen för maskinteknik	ca 24 000	24 500			4 000	8. 63— hösten 64 ²
III. Företag avsedda att påbörjas 1963/64						
Nybyggnad för avdelningen för arkitektur	ca 9 000	9 800			2 000	8. 63— hösten 64 ²
Nybyggnad för avdelningen för väg- och vattenbygg- nad						2. 64— hösten 66
Summa			1 076	10 056	16 000	

¹ Avser medelsförbrukningen endast t. o. m. budgetåret 1963/64.² Till vissa delar.³ Medel avses skola äskas på tilläggsstat I.

Tillbyggnad för matematiska institutionen, nybyggnad för samma institution och nybyggnad för avdelningen för elektroteknik har tidigare och senast i propositionen 1962: 190 (s. 3 ff.) redovisats för riksdagen. Beträffande sistnämnda nybyggnad har byggnadsstyrelsen — såsom framgått av den tidigare redogörelsen — föreslagit att vissa lokaler, ca 240 m², som enligt tidigare beslut skall lämnas oinredda, inredes redan från början för att bereda högskolan reservlokaler. Enligt styrelsen är det angeläget att dessa lokaler kommer till stånd bl. a. med hänsyn till att förseningar för vissa nybyggnader befaras inträffa. Kostnaderna för ifrågavarande inredningsarbeten uppskattar styrelsen till 100 000 kr. Jag tillstyrker byggnadsstyrelsens förslag. Kostnadsramen för nybyggnaden bör med hänsyn härtill höjas med 100 000 kr. till 16 900 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962.

I investeringsplanen har medel beräknats för s. k. försörjningsåtgärder. Några totala kostnadsberäkningar för dessa åtgärder har ännu inte redovisats av byggnadsstyrelsen. Styrelsen har emellertid anmält, att inom styrelsen för närvarande utarbetas en s. k. försörjningsplan för tekniska högskolan i Lund. Jag räknar med att denna plan skall kunna redovisas i nästa års statsverksproposition. För innevarande och nästa budgetår torde medel för försörjningsåtgärder böra beräknas i enlighet med i investeringsplanen upptagna belopp. För de åtgärder, som innefattas i denna medelsförbrukning, torde Kungl. Maj:t få pröva erforderliga handlingar, innan arbetena påbörjas.

För att intagningen av studerande till högskolan skall kunna ske enligt av statsmakterna antagen plan måste nybyggnaden för avdelningen för maskinteknik till vissa delar kunna tagas i bruk redan fr. o. m. höstterminen 1964. Såsom framgått av den tidigare redogörelsen har byggnadsstyrelsen redovisat huvudhandlingar för nybyggnaden. Med avvikelser från det fastställda byggnadsprogrammet har styrelsen föreslagit dels att en accelerationsbana för ämnet hållfasthetslära kommer till stånd, dels att i stället för en i programmet upptagen, på marken placerad betongplatta för utomhusförsök om ca 200 m² anordnas en på bärande pelare placerad platta om ca 800 m². Genom beslut den 14 december 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att färdigställa bygghandlingar för nybyggnaden. Enligt beslutet skall vid utförandet av byggnaden icke vidtagas några speciella byggnadsåtgärder för förutnämnda accelerationsbana. Förslaget att ersätta en mindre, direkt på marken placerad betongplatta för utomhusförsök med en större, på bärande pelare placerad platta har icke godtagits av Kungl. Maj:t.

Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnadsramen för nybyggnaden till 24 500 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962. Såsom framgått av den tidigare redogörelsen ingår i denna kostnadsberäkning vissa poster, som endast är uppskattade. I kostnadsramen ingår icke kostnader för vissa vvs-arbeten, som enligt styrelsen kan uppskattas till 250 000 kr. I en promemoria av den 30 januari 1962 har byggnadsstyrelsen framhållit, att styrelsen för närvarande saknar möjligheter att lämna noggrann kostnadsberäkning för de arbeten, för vilka endast kostnadsuppskattning kunnat redovisas. Slopandet av den föreslagna accelerationsbanan för ämnet hållfasthetslära och utbytet av den föreslagna större, på bärande pelare placerade betongplattan för utomhusförsök mot en mindre, på marken placerad platta, torde enligt styrelsen kunna innebära en reducering av kostnadsramen med ca 200 000 kr. Med hänsyn till att vissa poster endast är kostnadsuppskattade och att kostnaderna för vissa arbeten icke medtagits föreslår styrelsen att den tidigare redovisade kostnadsramen av 24 500 000 kr. bibehålles tills vidare.

Det torde vara av intresse att jämföra vissa uppgifter för ifrågavarande nybyggnad med motsvarande för den nybyggnad för avdelningen för maskinteknik vid tekniska högskolan i Stockholm, som för närvarande projekteras av tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté. Dessa uppgifter framgår av föl-

jande sammanställning. Kostnaden för den förra nybyggnaden är baserad på huvudhandlingar medan kostnaden för den senare grundas på byggnadsprogram och är sålunda icke lika noggrann.

	Kostnad; kr.	Nettogoly- yta; m ²	Bruttogoly- yta; m ²
Tekniska högskolan i Lund	24 500 000	11 000	24 200
Tekniska högskolan i Stockholm	17 250 000	12 900	18 100

Såsom framgår av sammanställningen beräknas större nettogolyta kunna utvinnas ur nybyggnaden vid tekniska högskolan i Stockholm än av nybyggnaden för tekniska högskolan i Lund trots att kostnaderna för den förra nybyggnaden är betydligt lägre än för den senare. Med hänsyn till angelägenheten av att nybyggnaden vid tekniska högskolan i Lund så fort som möjligt färdigställas för att intagningen av studerande skall kunna ske planenligt synes några ändringar i fråga om byggnadens utformning icke vara möjliga att vidtaga. Jag förordar därför att den redovisade kostnadsramen av 24 500 000 kr. för nybyggnaden samt kostnaderna av 2 500 000 kr. för de till nybyggnaden hörande s. k. försörjningsåtgärderna, allt enligt prisläget den 1 juli 1962, lägges till grund för statsmakternas beslut rörande förevarande nybyggnad. Med hänsyn till att vissa kostnadsposter endast är uppskattade torde det dock få ankomma på Kungl. Maj:t att — sedan byggnadsstyrelsen redovisat kostnadsberäkning för dessa poster — slutligt pröva kostnadsramen för nybyggnaden. Jag utgår från att byggnadsstyrelsen i sitt fortsatta arbete med nämnda nybyggnad utnyttjar alla till buds stående möjligheter att reducera kostnaderna. Jag vill även framhålla angelägenheten av att styrelsen gör en noggrann jämförelse beträffande planlösning m. m. med den planerade nybyggnaden vid tekniska högskolan i Stockholm och framdeles utnyttjar de rön, som härvid kan framkomma.

Såsom framgått av den tidigare redogörelsen har byggnadsstyrelsen redovisat huvudhandlingar för nybyggnaden för avdelningen för arkitektur. Genom beslut den 22 februari 1963 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att fortsätta projekteringen fram till färdigställande av bygghandlingar. Då jag icke har någon erinran mot kostnadsramen för nybyggnaden av 9 800 000 kr. eller mot kostnaderna för till nybyggnaden hörande s. k. försörjningsåtgärder av 1 800 000 kr., allt enligt prisläget den 1 juli 1962, tillstyrker jag att nybyggnaden jämte tillhörande försörjningsåtgärder kommer till stånd. Jag vill emellertid framhålla att en viss del av kostnadsramen av 9 800 000 kr. endast är uppskattad. Med hänsyn härtill torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att — sedan byggnadsstyrelsen redovisat beräkning av denna del av kostnaderna — slutligt pröva kostnadsramen för nybyggnaden.

För nybyggnaden för avdelningen för väg- och vattenbyggnad räknar byggnadsstyrelsen med att kunna redovisa huvudhandlingar inom sådan tid, att möjligheter föreligger att denna nybyggnad skall kunna underställas riksdagens prövning under hösten 1963. Med hänsyn härtill räknar jag med möjligheten

att medel skall kunna äskas även på tilläggsstat för budgetåret 1963/64 för byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund.

Jag vill i detta sammanhang beröra en för nybyggnaderna för avdelningen för arkitektur och för avdelningen för väg- och vattenbyggnad gemensam fråga. Lokalbehovet för ifrågavarande avdelningar har i den s. k. stomplanen avsetts bära bli tillgodosett i en byggnad eller i sammankopplade byggnader. Byggnadsstyrelsen har emellertid — såsom närmare framgår av en inom styrelsen den 25 februari 1963 upprättad promemoria — föreslagit, att avdelningarnas lokalbehov bör tillgodoses genom två skilda nybyggnader. Styrelsen har nämligen ansett, att ett tillgodoseende av lokalbehovet i en byggnad eller genom en sammankoppling av två byggnader icke skulle vara lämpligt ur miljösynpunkt. Den mark, som står till buds, medgiver icke heller enligt styrelsen på grund av sin yttre form det byggnadssätt som anges i stomplanen. Varje nybyggnad bör vidare enligt styrelsen medgiva en minst 100-procentig utbyggnadsmöjlighet, vilket bäst möjliggöres om avdelningarnas lokalbehov tillgodoses genom separata byggnader. Styrelsen framhåller också, att de av Kungl. Maj:t fastställda byggnadsprogrammen för de båda avdelningarna avses bli tillgodosedda i respektive nybyggnad. Med hänsyn till de skäl byggnadsstyrelsen anfört har jag ingen erinran mot att lokalbehovet för förevarande avdelningar tillgodoses genom två separata nybyggnader.

Jag vill slutligen påpeka, att jag räknar med att, trots de förseningar som inträffat, byggnadsverksamheten skall fortskrida i sådan takt, att den beslutade planen för intagningen av studerande vid högskolan skall kunna hållas.

Med hänvisning till vad jag anfört föreslår jag, att de tidigare redovisade finansierings- och investeringsplanerna godkännes. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund* för budgetåret 1963/64 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 13 000 000 kr.

IV. Förvärv av en fastighet för Svenska Sofiaförsamlingen i Paris

1. Anslagsäskande

I skrivelse den 6 februari 1963 har *byggnadsstyrelsen* hemställt att ett investeringsanslag av 212 000 kr. måtte anvisas för nästa budgetår för förvärv av en fastighet för Svenska Sofiaförsamlingens i Paris sjuk- och ålderdomshem. Styrelsen erinrar i skrivelsen om att genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1961 har sjuk- och ålderdomshemmets nuvarande fastighet upptagits till redovisning på byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond och ställts under byggnadsstyrelsens vård och förvaltning. Av skrivelsen inhämtas vidare, att en fastighet belägen intill sjuk- och ålderdomshemmet och med adress 23, rue du Château, La Garenne-Colombes, Paris har utbudits till försäljning åt Svenska Sofiaförsamlingen i Paris. Tomten har en areal av 865 m² och är bebyggd med en mindre byggnad i två våningar, inrymmande en lägenhet om fyra rum och kök. Församlingen, som ansett det synnerligen önskvärt, att fastigheten förvärfvas för statsverkets räkning har efter samråd med byggnadsstyrelsen upptagit förhandlingar med säljaren i detta syfte. Ett inköp har ansetts angeläget dels för tryggande av en eventuell framtida utbyggnad av ålderdomshemmet, dels till förhindrande av att annan köpare, genom att utnyttja den för tomten gällande byggnadsrätten — byggnad i fyra våningar — skulle skapa ett för hemmet störande grannskap, som dessutom komme att menligt inverka på miljön. Byggnadsstyrelsen har därjämte ansett, att ett inköp av tomten måste vara ekonomiskt fördelaktigt, enär utvecklingen inom Paris synes gå mot att berörda stadsdels bebyggelse av förstadskaraktär kommer att ersättas av en mer intensiv och kommersiell bebyggelse med därav föranledd markvärdestegring.

Byggnadsstyrelsen framhåller vidare i skrivelsen att församlingen träffat en preliminär överenskommelse med ägaren av fastigheten om förvärv av densamma till ett pris av 200 000 Francs, motsvarande 212 000 svenska kr. Fastigheten är gravationsfri. Det provisoriska köpeavtalet är tecknat under förutsättning att församlingen omgående erlägger en handpenning av 50 000 Francs och att av den överenskomna köpeskillingen ett belopp av 50 000 Francs innehålles intill den 15 oktober 1963 i avvaktan på att det på tomten belägna bostads-
huset, som nu är uthyrt, blir friställt.

Byggnadsstyrelsen förutsätter, att, därest framställningen vinner riksdagens bifall, hinder icke föreligger för styrelsen att av tillgängliga medel förskottera köpeskillingen, om så med hänsyn till köpets genomförande bedömes erforderligt.

2. Departementschefen

För egen del finner jag det vara mycket angeläget att svenska staten förvärvar den till Svenska Sofiaförsamlingens i Paris sjuk- och ålderdomshem gränsande fastigheten 23, rue du Château, La Garenne-Colombes. Enligt vad jag inhämtat är den ekonomiska situationen för den svenska skolan i Paris, för vilken Svenska Sofiaförsamlingen är huvudman, besvärande. Jag anser det därför önskvärt att den investering svenska staten sålunda kommer att svara för genom förvärv av ifrågavarande fastighet på lämpligt sätt kommer verksamheten vid skolan till del. Det kan härvid övervägas om icke den till fastigheten hörande bostadsbyggnaden skulle kunna disponeras såsom bostad åt lärare vid skolan. Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag i årets statsverksproposition (bilagan 10, ecklesiastikdepartementet, s. 185) anförde, att enligt vad som framkommit från skilda håll utlandsskolorna kämpar med betydande ekonomiska svårigheter. De med dessa skolor sammanhängande problemen borde enligt vad jag vidare anförde bli föremål för en närmare utredning.

Köpeskillingen för fastigheten — 212 000 svenska kr. — har jag icke funnit någon erinran mot. Jag förordar därför att svenska staten för ett pris av 212 000 kr. förvärvar här ifrågavarande fastighet. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förvärv av en fastighet för Svenska Sofiaförsamlingen i Paris* för budgetåret 1963/64 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 212 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Inga Bäcklin

INNEHÅLL

	Sid.
I. Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala	3
1. Anslagsäskanden	3
2. Departementschefen	7
II. Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå	13
1. Anslagsäskanden	13
2. Departementschefen	20
III. Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund	24
1. Anslagsäskanden	24
2. Departementschefen	27
IV. Förvärv av en fastighet för Svenska Sofiaförsamlingen i Paris	32
1. Anslagsäskande	32
2. Departementschefen	33